

De Preventiemedewerker binnen CleaningFellows

1. Inleiding

In de Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) heeft de preventiemedewerker een belangrijke rol. Dankzij de preventiemedewerker is er binnen organisaties extra aandacht voor het voorkomen van verzuim. Een preventiemedewerker is iemand die zich binnen een bedrijf - meestal naast de 'gewone' functie - inzet om arbeidsrisico's te verminderen en verzuim te helpen voorkomen. Elk bedrijf moet een of meer preventiemedewerker(s) aanstellen. De preventiemedewerker is geïntroduceerd om ervoor te zorgen dat bedrijven meer deskundigheid rond gezondheidsrisico's en preventie 'binnenshuis' zouden ontwikkelen. Wie dagelijks op de werkvloer is en onderdeel uitmaakt van de bedrijfscultuur, kan problemen eerder signaleren dan een externe partij.

De werkgever (verantwoordelijk voor het arbobeleid) en de ondernemingsraad (toetst het beleid en spreekt de werkgever erop aan) kunnen de preventiemedewerker om advies vragen. Naast die adviserende taak, werkt de preventiemedewerker mee aan het uitvoeren van de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en de verbetermaatregelen die daaruit voortkomen.

Iedere betrokken werknemer die affiniteit heeft met arbozaken - zoals een HR-medewerker, facilitair medewerker of (bij bedrijven met maximaal 25 werknemers) de directeur zelf - kan zich aanmelden voor deze functie. Voorwaarde is dat de preventiemedewerker voldoende kennis en ervaring heeft om de preventietaken goed te kunnen uitvoeren. Het is een officiële functie, met een contract waarin staat hoeveel uren aan de taken besteed mogen worden.

2. Competenties

De competenties die de preventiemedewerker moet hebben zijn ook afhankelijk van onze organisatie. Wel zijn er een aantal competenties te benoemen die voor iedere preventiemedewerker van belang zijn. Denk hierbij aan resultaatgerichtheid, omgevingsbewustzijn, onafhankelijkheid, plannen en organiseren en kwaliteitsgerichtheid. De preventiemedewerker is meestal actief op beleidsniveau en hij coördineert en toetst in de praktijk de uitvoering van het arbobeleid in de organisatie.

De taken voor de preventiemedewerker zijn complex en bevatten veel regels, wetten en procedures. Daarom is het als belangrijk dat de preventiemedewerker kennis heeft van gezond en veilig werken en de wetgeving hierover. Natuurlijk kan hij advies inwinnen bij bijvoorbeeld je arbodienst, de veiligheidskundige of een jurist, maar een gedegen basiskennis is wel belangrijk.

veiligheid in de organisatie en heeft daarvoor soms flinke budgetten nodig. Verzoeken hiertoe bij de directie zijn niet vrijblijvend! Voor de directie voelt dat soms als een luis in de pels en dat wordt zeker niet altijd gewaardeerd.

Behalve beschikken over theoretische kennis is het ook belangrijk dat de preventiemedewerker op een duidelijke manier communiceert en advies uitbrengt. Hij adviseert verschillende doelgroepen (werkgever, OR, bedrijfsarts, arbodienst) en moet

daarom goed kunnen schakelen binnen deze doelgroepen en zijn boodschap goed kunnen overbrengen.

Voor medewerkers is de preventiemedewerker het aanspreekpunt binnen gezond en veilig werken. In de RI&E wordt aangegeven hoe en waar ze deze medewerkers kunnen bereiken. Hij moet daarom toegankelijk en goed benaderbaar zijn voor medewerkers en hun vragen en opmerkingen serieus nemen.

De preventiemedewerker schakelt met veel verschillende partijen. Hij deelt informatie, haalt informatie op en deelt wat hij ziet gebeuren op de werkvloer. Vanuit deze positie is hij een echte spin in het web.

3. Taken preventiemedewerker

Als preventiemedewerker heb je de taak om bij te dragen aan een goed arbobeleid binnen de organisatie waar je werkt. Dit beleid heeft tot doel te zorgen voor een veilige en gezonde werkomgeving. Jij draagt met je preventiewerkzaamheden bij aan diverse doelen van zo'n arbobeleid:

- zorgen dat jij en je collega's veilig en gezond kunnen werken;
- ziekte en gezondheidsschade door het werk voorkomen;
- zorgen dat werknemers met plezier aan het werk blijven.

De taken van de preventiemedewerker zijn sterk afhankelijk van de uitkomsten van de RI&E. De taken van de preventiemedewerker worden vastgelegd in ons arbobeleid. Er zijn sowieso drie taken van de preventiemedewerker wettelijk vastgelegd:

1. Het (mede) opstellen en uitvoeren van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).
2. Het adviseren en nauw samenwerken met de ondernemingsraad / personeelsvertegenwoordiging over de te nemen maatregelen voor een goed arbeidsomstandighedenbeleid.
3. Deze maatregelen (mede) uitvoeren.

De preventiemedewerker helpt met het (mede) uitvoeren van de RI&E en de rapportage daarover. Ook mag de preventiemedewerker de werkgever gevraagd en ongevraagd adviseren.

RI&E opstellen

Je taken als preventiemedewerker beginnen bij de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). Je weet immers pas hoe je de arbeidsomstandigheden kunt verbeteren, als je weet welke risico's jij en je collega's lopen. Daarom verplicht de Arbowet alle werkgevers om een RI&E uit te laten voeren.

Zorg eerst voor overzicht

De RI&E opstellen is één van de belangrijkste taken van je werk als preventiemedewerker. De risico-inventarisatie is bedoeld om een goed overzicht te krijgen van alle risico's waar werknemers in je organisatie aan worden blootgesteld. Door al die risico's daarna te evalueren, krijg je inzicht in hoe groot ze zijn. Als je dat weet, kun je prioriteiten stellen. Je stelt dan vast welke risico's je het eerste aanpakt. Hoe kun je bepalen hoe groot of ernstig een risico is? Dan doe je door bij ieder risico dat je bekijkt twee vragen te stellen:

Hoe groot is de kans dat het misgaat? & Als het misgaat, hoe ernstig zijn dan de gevolgen?

Neem vervolgens gerichte maatregelen

Inzicht in de risico's op de werkvloer is belangrijk. Maar het doel is natuurlijk dat je de risico's die jij en je collega's lopen zoveel mogelijk beperkt. Daarom stel je op basis van de RI&E een plan van aanpak op. Hierin staan de concrete maatregelen die je wilt nemen om ieder risico terug te dringen. Bovendien geef je aan wanneer je iedere maatregel wilt uitvoeren: dit is wettelijk verplicht.

Andere taken

Naast de wettelijke taken komt het in de praktijk vaak voor dat de preventiemedewerker andere Arbo-taken op zich neemt zoals voorlichting geven aan, en vragen beantwoorden van collega's over arbeidsomstandigheden. Vaak is de preventiemedewerker degene die het contact onderhoudt met externe arbodeskundigen zoals bedrijfsarts of arbodienst en de arbeidsinspecteur. Ook is de preventiemedewerker binnen veel organisaties de aangewezen persoon die bedrijfsongevallen onderzoekt.

De preventiemedewerker kan in overleg ook extra taken uitvoeren zoals:

- het opstellen van procedures en veiligheidsinstructies
- trainingen en voorlichting geven over gezond en veilig werken
- het melden van arbeidsongevallen
- het checken van werkplekken
- contactpersoon zijn voor de arbodiensten de inspectie SZW

4. Uitgangspunten

In de Arbowet staan de uitgangspunten voor het arbobeleid genoemd. Het is belangrijk én handig om die bij je preventiewerk steeds in het achterhoofd te houden. Zo heb je altijd een stevig houvast.

Laat werknemers veilig en gezond werken

Je moet zorgen dat het werk en de werkomstandigheden de veiligheid en gezondheid van werknemers niet in gevaar brengen. De Arbowet schrijft voor dat je daarvoor maatregelen moet nemen die 'redelijkerwijs' gevegd kunnen worden. Je hoeft bijvoorbeeld geen maatregelen te treffen die het werk onmogelijk maken.

Inventariseer en evalueer

Iedere werkgever moet de risico's in zijn organisatie in kaart brengen en zoveel mogelijk wegnemen of beperken. Deze risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) uitvoeren en het plan van aanpak opstellen is een belangrijk onderdeel van jouw preventiewerk.

Neem risico's bij de bron weg

Om risico's zo klein mogelijk te houden, kijk je eerst of je ze bij de bron kunt aanpakken. Is dat niet mogelijk, dan neem je collectieve of individuele maatregelen. Gaat dat ook niet? Dan mag je persoonlijke beschermingsmiddelen gebruiken om de risico's te beperken. Deze methode heet de arbeidshygiënische strategie.

5. Let ook op andere verplichtingen

Naast de hierboven genoemde uitgangspunten heeft de werkgever nog andere wettelijke verplichtingen. Als preventiemedewerker werk je mee aan de uitvoering van de volgende plichten:

- Aanpassing van de werkplek, werkmethoden, arbeidsmiddelen en werkinhoud, als dat nodig is om het werk zo veilig en gezond mogelijk te maken.
- Het voeren van specifiek beleid om werkdruk, seksuele intimidatie, agressie en geweld, pesten en discriminatie te voorkomen of beheersen.
- Ervoor zorgen dat werknemers zelf kunnen ontkomen aan ernstig of acuut gevaar.
- Werknemers voorlichten over veilig en gezond werken.
- Het zoveel mogelijk voorkomen van kortcyclisch werk.
- De inrichting van een goede BHV-organisatie.

Bijlage Omschrijving functie Preventiemedewerker

Functiebenaming:	Preventiemedewerker
Plaats in de organisatie:	De preventiemedewerker legt verantwoording af aan de directeur.
Niveau en tijdsbesteding:	NTB

Verantwoordelijkheden:

- Het (mede) opstellen en uitvoeren van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E).
- Het adviseren en nauw samenwerken met de ondernemingsraad / personeelsvertegenwoordiging over de te nemen maatregelen voor een goed arbeidsomstandighedenbeleid.
- Deze maatregelen (mede) uitvoeren.

Aanvullende taken

Naast bovenstaande hoofdtaken heeft de preventiemedewerker de volgende aanvullende taken:

Signalering en melding

- Signaleren en melden van arboknelpunten
- Periodieke inspectierondes lopen om te kijken of arborichtlijnen worden nageleefd
- Arbomeldpunt zijn voor gevaarlijke situaties, (bijna) incidenten en arboklachten
- Analyseren/evalueren gevaarlijke situaties, (bijna) incidenten en arboklachten (met anderen)
- Checken realisatie van uitvoering plan van aanpak en doelen (met anderen)

Aanlevering input

- Input aanleveren t.b.v. het schrijven van (bijstelling van) voorstel voor plan van aanpak
- Meewerken aan formuleren/bijstellen doelen, opzet en middelen t.a.v. arbo (met anderen)
- Overleggen over (bijgesteld) plan van aanpak t.a.v. arbo (met anderen)
- Input aanleveren t.b.v. produceren/aanpassen van arbobeleidsdocumenten (met anderen)
- Bijwonen werkoverleggen m.b.t. arbo (om arbo-info te verzamelen/verspreiden)

Voorlichting en instructie

- Arbo-vraagbaak zijn (beantwoorden vragen van medewerkers over arbo)
- Verzorgen voorlichting/instructie/onderricht tav arbo (bijv. tiltraining, BHV-cursus)

Evaluatie

- Evalueren gerealiseerde uitvoering plan van aanpak (met anderen)
- Evalueren van werking van het arbozorgsysteem in het licht van gestelde doelen (met anderen)

Vrijstelling van reguliere werkzaamheden

De preventiemedewerker is voor 1 uur in de week vrijgesteld van taken in zijn reguliere functie om taken uit te voeren vanuit zijn rol als preventiemedewerker. Mocht dit in de praktijk te weinig blijken, doordat CleaningFellows groeit, wordt in onderling overleg besloten de tijdsbesteding aan te passen.

Aantekening

Voor de werkzaamheden als preventiemedewerker ontvangt de betreffende medewerker een aanvullende aanstelling in zijn personeelsdossier.

Ontslagbescherming

In artikel 7:670 lid 10 sub c BW is bepaald dat de werkgever de arbeidsovereenkomst met een deskundige werknemer als bedoeld in artikel 13 en 14 Arbeidsomstandighedenwet niet zonder voorafgaande toestemming van de kantonrechter kan opzeggen. Een dergelijke werknemer heeft dan ontslagbescherming. Voor de preventiemedewerker binnen onze organisatie is dit van toepassing.

Bevoegdheden:

De preventiemedewerker is bevoegd tot het gevraagd en ongevraagd geven van adviezen aan medewerkers, management en OR.

Opleidingseisen:

Geen. Een cursus wordt wel aangeraden

Functieprofiel:

- Communicatief sterk
- Oplossingsgericht denken en werken
- Toegankelijk voor collega's en directie
- Goed op de hoogte van de dagelijkse gang van zaken binnen de praktijk
- Beschikt over voldoende inzicht over arbeidsomstandigheden in het bedrijf en de wijze waarop deze worden aangepakt
- Kennis hebben en gebruik maken van het voorlichtingsmateriaal wat betreft gezond en veilig werken.
- Mee kunnen werken aan het (laten) uitvoeren van een RI&E en het plan van aanpak
- Als aanjager kunnen optreden over het inrichten en uitvoeren van een goed Arbobeleid.
- Het kunnen omgaan met arbozorg(systeem)elementen, Arbowetgeving en normen.

Vaardigheden:

- Administratief onderlegd
- Goede voorbeeld geven
- Inlevingsvermogen situatie medewerkers

Communicatie:

De preventiemedewerker stelt jaarlijks een verslag op over de uitgevoerde activiteiten en de voortgang van het plan van aanpak (RI&E). Schriftelijke rapportage over gemelde ongevallen en/of bijna ongevallen, gevaarlijke situaties en de genomen maatregelen.